

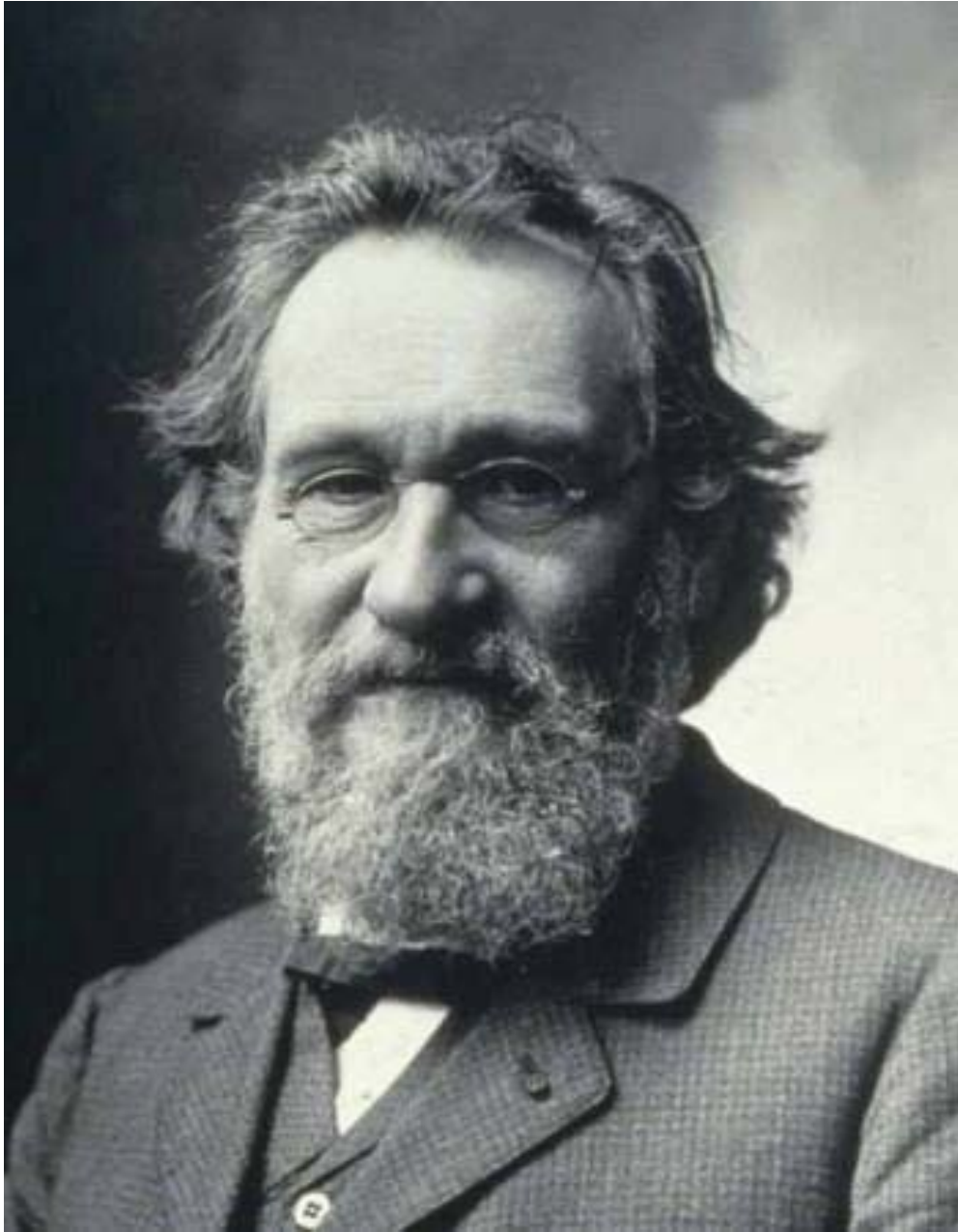

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

МАТЕРІАЛИ

Науково-практичної конференції

*«Сучасні проблеми фармакології, косметології та
аромології»*

Присвячується
175 річчю з дня народження видатного імунолога та
мікробіолога, лауреата Нобелівської премії,
Іллі Ілліча Мечникова,
та
Дню Фармацевта
м. Одеса – 2020

УДК 615(063)

ББК 52.8я43

С 91

Сучасні проблеми фармакології, косметології та аромології:

Матеріали науково-практичної конференції, присвяченій 175 річчю з дня народження видатного імунолога та мікробіолога, лауреата Нобелівської премії Іллі Ілліча Мечникова, та Дню Фармацевта. м. Одеса, 18 вересня 2020 р. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2020. – 140 с.

ISBN 978-966-413-659-1

У збірнику представлені доповіді і повідомлення, подані на науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми фармакології, косметології та аромології», присвяченій 175 річчю з дня народження видатного імунолога та мікробіолога, лауреата Нобелівської премії Іллі Ілліча Мечникова, та Дню Фармацевта, яка відбулася в Одеському медичному інституті Міжнародного гуманітарного університету 18 вересня 2020 р.

Редакція, макет: В. А. Бачеріков.

ISBN 978-966-413-659-1

©Одеський медичний інститут Міжнародного гуманітарного університету,

©2020

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова:

Штурмінський Віталій Григорович, доктор медичних наук, доцент, директор Одеського медичного інституту Міжнародного гуманітарного університету.

Заступники:

Бачеріков Валерій Анатолійович, канд. хім. наук, доцент, зав. кафедри медичної хімії та біології Одеського медичного інституту Міжнародного гуманітарного університету;

Антіпов Микола Григорович, канд. мед. наук, доцент кафедри загальної та клінічної фармакології Одеського медичного інституту Міжнародного гуманітарного університету.

Відповідальний секретар оргкомітету:

Кударенко Василіса Іванівна, викладач кафедри загальної та клінічної фармакології ОМІ Міжнародного гуманітарного університету.

Члени оргкомітету:

Малиновський В. О., к. б. н, доцент кафедри загальної та клінічної фармакології ОМІ МГУ;

Маркіна Е. Л., к. х. н, доцент кафедри загальної та медичної хімії ОМІ МГУ;

Мокиєнко С. В., к. м. н., доцент кафедри загальної та клінічної фармакології ОМІ МГУ;

Пекліна Г. П., д. м. н., професор, зав. кафедри загальної та клінічної фармакології ОМІ МГУ;

Смірнова Г. В. викладач кафедри загальної медицини ОМІ МГУ;

Самбурський С. Е., к. х. н, доцент кафедри загальної та медичної хімії ОМІ МГУ;

Хоменко Т. В., к. с-х. н, доцент кафедри загальної та клінічної фармакології ОМІ МГУ;

Чулак Л. Д., д. м. н., професор, зав. кафедри загальної стоматології ОМІ МГУ.

Адреса: Міжнародний Гуманітарний Університет, Одеський медичний інститут, Фонтанська дорога, 25А.

mune diseases. Thus a fundamental understanding of IL10 gene expression is critical for our comprehension of disease progression and resolution of host inflammatory response.

References

1. Iyer, S.S. & Cheng, G. (2012). Role of Interleukin 10 Transcriptional Regulation in Inflammation and Autoimmune Disease / S.S. Iyer, G.Cheng // Crit Rev Immunol. – 2012. – Vol. 32(1). – P. 23–63.
2. Spearman C. The proof and measurement of association between two thing / C. Spearman // Amer. J. Psychol. – 1987. – Vol. 100. – P. 441–471.

Венгер А. М., Венгер О. О., Кучеренко М. П., Заїтер Н. Кореляція між поліморфізмом цитокін кодуючих генів та рівнем інтерлейкіну 10 при синдромі цитокінового шторму у людини.

Анотація. Визначено вплив молекулярно-генетичного поліморфізму генів, що кодують синтез цитокінів на синтез інтерлейкіну 10.

Ключові слова: цитокіновий шторм, інтерлейкін 10, молекулярно-генетичний поліморфізм.

УДК 616.248-06 : 616-056.257]-036.17-025.13

Я. І. Бажора,

аспірант кафедри сімейної медицини

Одеського національного медичного університету,

О. П. Романчук,

д. мед. наук, професор,

Львівський державний університет фізичної культури (м. Львів)

Ю. О. Кузьменко,

магістрант кафедри загально-медичних наук ОМІ МГУ (м. Одеса)

АВТОНОМНА РЕГУЛЯЦІЯ КАРДІОРЕСПІРАТОРНОЇ СИСТЕМИ ХВОРИХ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ З СУПУТНІМ ОЖИРІННЯМ

Анотація. При обстеженні з використанням спіроартеріокардіоритмографії 20 хворих з персистуючим перебігом бронхіальної астми та супутнім ожирінням було показано, що у даних пацієнтів відзначається істотне переважання симпатикотонічних впливів на серцевий ритм, зниження чутливості артеріального барорефлексу, істотно знижується також регуляторний вплив на спонтанне дихання.

Ключові слова: автономна регуляція, серцевий ритм, спонтанне дихання, бронхіальна астма, ожиріння.

Епідеміологічні дослідження щодо астми та ожиріння показали, що астма, пов'язана з ожирінням, досягла тривожного рівня [14]. Метаболічний синдром та астма є основними проблемами охорони здоров'я, які швидко зросли за попередні десятиліття [8]. Астма характеризується оборотною епізодичною обструкцією дихальних шляхів з гіперреактивністю, тоді як метаболічний синдром характеризується ожирінням, резистентністю до інсуліну, дисліпідемією, гіпертонією та непереносимістю глюкози [17]. Дослідження вказують на те, що метаболічний синдром пов'язаний з порушенням функції легень може бути чинником формування астми [15]. Серед складових метаболічного синдрому, які були пов'язані з ризиком астми, ожиріння є найбільш зрозумілим. З іншого боку синдроми, пов'язані із підвищенням артеріального тиску та рівня глюкози у крові, хоча й розглядаються як важливі фактори ризику розвитку астми, розуміння їх зв'язку залишається не зовсім переконливим [19]. Так, за даними одних вчених показано, що резистентність до інсуліну є більш вагомим чинником симптомів астми, ніж підвищення маси тіла або окружності талії, а за даними інших, що ризик виникнення астми зумовлений переважно збільшеною масою тіла у жінок [22]. Тому незрозуміло, чи є метаболічні зміни при ожирінні незалежним факторами ризику розвитку астми.

Хоча, за даними окремих авторів [5], деякі пацієнти з ожирінням, що страждають алергічною астмою, мають більш важкий перебіг запалення у бронхіальному дереві, ніж особи з нормальною масою тіла, також виявляється значущий фенотип "ожиріння-астма", коли ступінь тяжкості не залежить від клітинного запалення [15, 17].

Тому дослідження регуляторних особливостей, в тому числі кардіореспіраторної системи, при бронхіальній астмі з ожирінням та без нього є достатньо важливим з позицій визначення більш тонких механізмів регуляторних порушень [1, 4, 5, 6, 11, 13, 16, 17].

Метою нашого дослідження було визначення особливостей регуляції кардіореспіраторної системи у пацієнтів з персистуючим перебігом бронхіальної астми та ожирінням.

Для досягнення поставленої мети на амбулаторному етапі лікування з використанням комплексного поліфункціонального методу дослідження кардіореспіраторної системи спіроартеріокардіоритмографії (САКР) обстежені 86 пацієнтів жіночої та чоловічої статі, віком $41,0 \pm 0,8$, які були поділені на 4 групи. До основної групи (ОГ) увійшли 20 осіб (8 чоловіків та 12 жінок), у яких був клінічно підтверджений персистуючий перебіг БА та ожиріння (ІМТ був більше 30 кг/м^2). З урахуванням ІМТ були сформовані групи порівняння (ГП1 та ГП2), до першої з яких увійшли 24 особи з персистуючим перебігом БА та ІМТ до $25,0 \text{ кг/м}^2$, до другої – 15 осіб з персистуючим перебігом БА та ІМТ в межах $25,1 - 29,9 \text{ кг/м}^2$. Для визначення регуляторних відмінностей з урахуванням важкості перебігу БА була сформована контрольна група (КГ) хворих, у яких на рівні з ожирінням відзначався інтермітуючий перебіг БА. До КГ увійшли 10 осіб.

Метод САКР дозволяє у одночасному режимі реєстрації визначати активність регуляторних впливів на серцевий ритм, систолічний та діастолічний артеріальний тиск, а також дихання [7, 9, 12]. Обстеження пацієнтів проводились у ранішні години, натщесерце. Регуляторні впливи визначались на підставі спектрального аналізу варіабельності серцевого ритму (ВСР) та дихання (ВД). Спектральний аналіз проводиться у трьох частотних діапазонах: понад-низькочастотному (VLF, $0-0,04 \text{ Гц}$), низькочастотному (LF, $0,04-0,15 \text{ Гц}$), та високочастотному (HF, $0,15-0,4 \text{ Гц}$), які вимірюються в абсолютних значеннях потужності (мс^2 – для СР та $(\text{л/хв})^2$ – для некерованого дихання). Визначалась чутливість артеріального барорефлексу (BR). У даній роботі аналізуються показники, розраховані спектральним методом, які називаються α -коефіцієнтом. α -коефіцієнт окремо розраховувався в діапазонах високих (BRHF) і низьких (BRLF) частот [10, 12, 20, 21].

$$BR_{LF} = \sqrt{\frac{LF_{CP}}{LF_{CT}}} \quad (1)$$

$$BR_{HF} = \sqrt{\frac{HF_{CP}}{HF_{CT}}} \quad (2)$$

Для оцінки отриманих результатів дослідження було застосовано непараметричні методи статистичного аналізу з визначенням критеріїв Ман-Уїтні. Статистичне опрацювання здійснили за допомогою пакета статистичних програм STATISTICA 10.

Аналіз показників ВСР (Табл. 1) вказав на суттєво менший вегетативний вплив за показником TP (мс²) у пацієнтів ОГ у порівнянні з КГ 1244 (408; 3914) проти 2190 (1444; 2830), p<0,05, який характеризується значуще меншим впливом у низькочастотному (LF, мс²) та високочастотному (HF, мс²) діапазонах 453 (135; 1117) проти 742 (480; 1076), p<0,05, та 221 (69; 803) проти 988 (303; 1421), p<0,05, відповідно, що, в даному випадку, засвідчує відмінності, пов'язані із неконтрольованим та контрольованим перебігом БА [22].

Таблиця 1. Пересічні дані показників ВСР пацієнтів досліджуваних груп

Показник	КГ	ГП ₁	ГП ₂	ОГ
TP, мс ²	2190 (1444; 2830)	1998 (669; 2971)	1018 (586; 1866)	1244 (408; 3914)^{&}
VLF, мс ²	545 (132; 620)	234 (111; 685)	376 (112; 557)	284 (173; 873)
LF, мс ²	742 (480; 1076)	528 (101; 841)	339 (146; 650)	453 (135; 1117)^{&}
LFn, н.о.	50,4 (30,3; 75,7)	32,6 (28,3; 46,6)	63,7 (34,0; 83,0)	60,4 (35,7; 73,4)[*]
HF, мс ²	988 (303; 1421)	951 (174; 1542)	144 (66; 506)	221 (69; 803)^{*&}
HFn, н.о.	49,0 (23,2; 52,4)	60,3 (40,2; 69,7)	33,7 (15,9; 46,0)	34,5 (24,5; 51,9)[*]
LFHF, мс ² /мс ²	1,11 (0,64; 3,24)	0,49 (0,36; 1,35)	1,69 (0,49; 5,29)	1,57 (0,73; 3,07)[*]

^{*}, [#], [&] - відмінності p<0,05 між ОГ та ГП₁, ОГ та ГП₂, ОГ та КГ, відповідно.

Аналогічні дані отримані при порівнянні пацієнтів з надмірною вагою (ГП₂) та КГ. В той же час, майже не відрізняються дані, що свідчать про регуляторний внесок симпатичної та парасимпатичної гілок регуляції (LFn та HFn) у ОГ, ГП₂ та КГ, як за часткою, так і за співвідношенням. Хоча у ОГ та ГП₂ можна засвідчити певну тенденцію до симпатикотонії. В той же час, у пацієн-

тів ГП1 відзначається переважання парасимпатичних впливів на серцевий ритм.

Достатньо важливим з цих позицій є висновок про те, що зниження ВСР у пацієнтів з персистуючим перебігом БА пов'язане як з контрольованістю патологічного процесу, так і з масою тіла хворих. А ожиріння та навіть надмірна вага суттєво зменшують резервні можливості функції серця, що в цілому доповнює відомі дані.

Інформативними виявилися результати аналізу абсолютних показників варіабельності дихання (ВД), які представлені в Табл. 2. Пересічні дані показника ТРД, (л/хв)² у досліджуваних групах вказують на його значну варіативність у пацієнтів КГ, яка визначається симпатичною та ваготонічною складовими ВД, що також значно варіюють у порівнянні з ОГ та ГП. При цьому варіації надсегментарної (VLF) складової регуляції від пацієнтів ГП2 та ОГ відрізняються не істотно, що дозволяє припустити зв'язок низької активності у даному діапазоні з надмірною вагою та ожирінням незалежно від контрольованості БА [2, 22]. З іншого боку, показник ТРД, (л/хв)² у пацієнтів ОГ є значуще нижчим, ніж у ГП1 та ГП2, що визначається більш суттєвим зниженням ($p < 0,05$) регуляторних ваготонічних впливів у порівнянні з ГП1 та ГП2, а також значуще меншими ($p < 0,05$) симпатичними впливами у порівнянні з ГП1 та КГ [22]. Тобто, останнє дозволяє припустити зв'язок цих показників з масою тіла та перебігом БА.

Таблиця 2. Пересічні дані показників ВД пацієнтів досліджуваних груп

Показник	КГ	ГП ₁	ГП ₂	ОГ
ТРД, (л/хв) ²	933 (353; 4489)	1354 (858; 2285)	1282 (729; 1849)	718 (515; 1576) ^{*#}
VLF _д , (л/хв) ²	7,9 (2,9; 12,3)	7,8 (4,8; 46,2)	9,6 (4,0; 19,4)	4,8 (3,6; 8,4) ^{*#}
LF _д , (л/хв) ²	68,5 (36,0; 141,6)	47,6 (16,0; 158,8)	24,0 (15,2; 75,7)	24,0 (9,6; 42,3) ^{&*}
LF _{дп} , н.о.	4,8 (2,0; 16,3)	3,5 (1,8; 7,4)	2,7 (1,6; 3,7)	2,7 (1,5; 9,7)
HF _д , (л/хв) ²	783 (331; 3733)	1122 (502; 1673)	876 (645; 1267)	534 (365; 924) ^{*#}
HF _{дп} , н.о.	87,8 (81,1; 100,0)	86,2 (44,4; 100,0)	85,3 (58,1; 100,0)	74,2 (43,2; 100,0)

	94,2)	93,5)	93,8)	93,5) ^{&}
LFHF _д , (Л/ХВ) ² /(Л/ХВ) ²	0,053 (0,026; 0,203)	0,058 (0,026; 0,270)	0,032 (0,020; 0,048)	0,044 (0,023; 0,137)

^{*}, [#], [&] - відмінності $p < 0,05$ між ОГ та ГП₁, ОГ та ГП₂, ОГ та КГ, відповідно.

Аналізуючи відносні показники регуляторних впливів у LF та HF діапазонах слід зазначити, що у ОГ їх внесок у порівнянні з ГП₁ та ГП₂ не відрізняється, проте є значуще меншим ($p < 0,05$), ніж у КГ. Тобто, у пацієнтів з персистуючим перебігом БА та ожирінням загальна активність регуляторних впливів на довільне дихання є найнижчою серед усіх досліджуваних груп. Нарівні з пацієнтами з інтермітуючим перебігом БА (КГ) у них відзначається більш низька активність надсегментарних (VLF) впливів на дихання у порівнянні з ГП₁ та ГП₂, що в більшому ступені може характеризувати ожиріння та наявність метаболічного синдрому [2]. Останнє, проте, вимагає уточнення у подальшому. Інформативним є також те, що активність симпатичних та ваготонічних регуляторних впливів на дихання є зменшеним при неконтрольованому перебігу БА та знижується зі збільшенням індексу маси тіла пацієнтів.

Таблиця 3. Пересічні дані показників чутливості барорефлексу пацієнтів досліджуваних груп

Показник	КГ	ГП ₁	ГП ₂	ОГ
BR _{LF}	5,0 (4,8; 6,6)	8,6 (3,2; 19,2)	6,6 (3,7; 10,2)	6,2 (4,6; 13,3)
BR _{HF}	5,6 (2,6; 7,9)	11,6 (2,5; 18,4)	4,7 (3,2; 12,5)	6,4 (2,7; 8,8) [*]

^{*}, [#], [&] - відмінності $p < 0,05$ між ОГ та ГП₁, ОГ та ГП₂, ОГ та КГ, відповідно.

У табл. 3 представлені дані аналізу чутливості артеріального барорефлексу у низькочастотному (BRLF) та високочастотному (BRHF) діапазонах, які вказують на певну залежність цих показників у хворих на БА від ІМТ, що погоджується з даними інших дослідників. За нашими даними у пацієнтів з ожирінням (ОГ та КГ), а також з надмірною вагою (ГП₂) відзначається істотне зниження як BRLF, так і BRHF у порівнянні з групою пацієнтів з нормальною масою тіла (ГП₁). Тобто, дані показники засвідчують суттєве погіршення нейрорефлекторних механізмів регуляції центральної гемодинаміки [3], що може

сприяти істотному підвищенню жорсткості стінки судин та артеріального тиску.

Обговорення отриманих результатів. Повертаючись до мети нашого дослідження зупинимось на основних результатах, які характеризують неконтрольований перебіг БА у пацієнтів з ожирінням, та є значущими при визначенні ефектів збільшеної маси тіла та важкості перебігу БА. Аналіз показників ВСР у хворих на БА дозволив підтвердити добре відомі дані про зниження резервних можливостей функції серця при неконтрольованому перебігу БА [22], ускладненому надмірною вагою та ожирінням пацієнтів, у яких також відзначається найбільш істотне переважання симпатикотонічних впливів на серцевий ритм. При цьому, у пацієнтів з ожирінням, незалежно від ступеня БА, та надмірною вагою відзначається суттєве погіршення чутливості артеріального барорефлексу, що значно ускладнює регуляцію системного кровообігу [24].

Достатньо інформативними виявилися результати аналізу ВД. Аналіз ВД за короткими записами майже не використовується на практиці, проте результати окремих досліджень засвідчують його інформативність при визначенні регуляторних аспектів системи зовнішнього дихання [23]. Раніше нами було показано, що у порівнянні з практично здоровими особами при БА незалежно від ступеня важкості відзначається істотне підвищення регуляторних впливів на зовнішнє дихання [2]. З цих позицій значуще більші значення загальної потужності дихання при контрольованому перебігу БА, які характеризуються збільшенням впливів у всіх досліджуваних частотних діапазонах, слід розглядати як певний механізм регуляторної компенсації бронхообструктивних змін у дихальній системі. В той же час, зі збільшенням індексу маси тіла у пацієнтів з неконтрольованим перебігом БА та особливо при ожирінні відбувається істотне зниження показників ВД [2].

Висновок. Дослідження регуляторного забезпечення кардіореспіраторної системи хворих на персистуючу БА з ожирінням дозволило встановити, що ожиріння має істотний вплив на регуляторне забезпечення організму, яке ха-

рактизується пригніченням вегетативних впливів на серцевий ритм та дихання, а також погіршення параметрів барорефлекторної чутливості.

Література

1. Баевский Р. М., Берсенева А. П. Оценка адаптационных возможностей организма и риск развития заболеваний. М.: Медицина. 1997. 236 с.
2. Бажора Я. І., Романчук О. П. Варіабельність та паттерн дихання пацієнтів з персистуючим перебігом бронхіальної астми та ожирінням. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2018. Т.3, № 7(16). С.74–83.
3. Гузій О. В., Романчук О. П. Чутливість артеріального барорефлексу при відновленні організму після тренувального навантаження. *Запорізький медичний журнал*. 2016. №3. С.24-29.
4. Крыжановский Г. Н. Болезни регуляции. *Клиническая медицина*. 1997. № 7. С.4-7.
5. Марченко В. Н., Трофимов В. И., Александрин В. А., Федосеев Г. Б. Нейровегетативная регуляция кардиореспираторной функциональной системы у больных бронхиальной астмой. *Вестник современной клинической медицины*. 2010. Т.3, №3. С. 26-29.
6. Носкин Л. А., Рубинский А. В., Марченко В. Н., Ламден Ю. А., Пивоваров В. В., Черепов А. В. Полисистемная дифференциальная диагностика сопряжения внешнего дыхания и сердечно-сосудистого синхронизма у больных с различным профилем заболеваний. *Патогенез*. 2019. №17(3). С. 65-73.
7. Носкин Л. А., Рубинский А. В., Романчук А. П., Марченко В. Н., Пивоваров В. В., Черепов А. В., Заворкина Л. А. Изучение сердечно-сосудистого и дыхательного синхронизма при различных режимах дыхания. *Патогенез*. 2018. №16(4). С. 90-96.
8. Паненко А. В., Романчук О. П. Санотипування у визначенні морфофункціональних детермінант вегетативних розладів. *Медична реабілітація, курортологія, фізіотерапія*. 2006. №4. С.30-34.
9. Панкова Н. Б., Архипова Е. Н., Алчинова И. Б., Карганов М. Ю., Фесенко А. Г., Фесюн А. Д., Терновой К. С., Абакумов А. А. Сравнительный анализ методов экспресс-оценки функционального состояния сердечно-сосудистой системы. *Вестник восстановительной медицины*. 2011. № 6. С. 60-63
10. Панкова Н. Б., Надоров С. А., Ежова О. А., Агаджанян Н. А., Карганов М. Ю. Информативность различных функциональных проб состояния кардиореспираторной системы человека в норме и при патологии. *Вестник восстановительной медицины*. 2008. № 1(23). С. 67-72.
11. Панкова Н. Б., Надоров С. А., Карганов М. Ю. Сравнительный анализ изменения показателей сердечно-сосудистой системы в разных функциональных пробах у женщин и мужчин. *Физиология человека*. 2008. Т.34. № 4. С. 64-72.

12. Пивоваров В. В. *Информационно-измерительные системы медицинской диагностики нервной регуляции кровообращения*. СПб., 2010. 343 с.
13. Романчук О. П., Величко В. І., Бажора Я. І. Реактивність кардіореспіраторної системи в пацієнтів із бронхіальною астмою за даними тестів із керованим диханням. *Запорізький медичний журнал*. 2019. Т. 21. № 4(115). С. 449–457.
14. 2017 GINA Report, Global Strategy for Asthma Management and Prevention [Electronic resource]. Mode of access: <http://ginasthma.org/2017-gina-report-globalstrategy-for-asthma-management-and-prevention/>.
15. Chen I. C., Kuo J., Ko W-J., Shih H-C., Kuo C-D. Increased flow resistance and decreased flow rate in patients with acute respiratory distress syndrome: the role of autonomic nervous modulation. *J. Chin. Med. Assoc.* 2016. 79:17–24.
16. Eckberg D.L., Cooke W.H., Diedrich A., Biaggioni I., Buckey J.C., Pawelczyk J.A., Ertl A.C., Cox J.F., Kuusela T.A., Tahvanainen K.U.O. Respiratory modulation of human autonomic function on Earth. *J Physiol*. 2006. 594, 5611–5627.
17. Kaliner M.A. *The Pathogenesis of Bronchial Asthma*. In book: *Current Review of Asthma*. 2003
18. Karemaker J. M. An introduction into autonomic nervous function. *Physiological Measurement*. 2017. 38 (5). R89-R118.
19. Mathias C.J., Bannister R. *Autonomic Failure. A Textbook of Clinical Disorders of the Autonomic Nervous System* (Oxford: Oxford University Press). 2013
20. Parati G. Arterial baroreflex control of heart rate: determining factors and methods to assess its spontaneous modulation. *J Physiol*, 2005. 565(3), 706-707.
21. Rienzo M. Di., Parati G., Radaelli A., Castiglioni P. Baroreflex contribution to blood pressure and heart rate oscillations: time scales, time-variant characteristics and nonlinearities Philos. *Trans A Math Phys Eng Sci*. 2009. 367(1892), 1301–1318.
22. Romanchuk O. P., Bazhora Ya. I. Regulatory peculiar features of uncontrolled bronchial asthma. *J Educ Health Sport*. 2018. 8(1):330-346.
23. Romanchuk A. P., Guzii O. V. Respiration variability of athletes after competition load. *Rev Bras Med Esporte*. 2018. 24(5 Suppl.1), 78.
24. Romanchuk A. P., Shtanko V. A., Bekalo I. S. Lizinopril Monotherapy and Sensitivity of the Baroreflex in Patients with Hypertension. *IOSR Journal of Dental and Medical Sciences*. 2019. 18 (1):74-79.

Bazhora Ya. I., Romanchuk A. P., Kuzmenko Yu. O. Autonomous regulation of the cardiorespiratory system of patients with bronchial asthma with concomitant obesity.

Abstract. Examination using spiroarteriocardiorhythmography of 20 patients with persistent bronchial asthma and concomitant obesity showed that these patients had a significant predominance of sympathicotonic effects on heart rate, decreased sensitivity of the arterial baroreflex and the significantly reduced regulation of the spontaneous respiration.

Key words: autonomic regulation, heart rate, spontaneous respiration, bronchial asthma, obesity.